

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਵਰਕਰਜ਼ ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਗਾਰਡਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਕਸਡ-ਫਾਰਮਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿ. - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1958 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 89-ਡੀ.

ਬੰਬਈ ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ (1925 ਦਾ VII) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਐੱਸ. 57—ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ—ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ—ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ—ਸ. 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ—ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ—ਕੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ— ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ - ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬੇ ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 47, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਤੋਂ 46-ਏ ਦੀ ਰੇਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕਾਲ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 47 ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਖੰਡਤਾ, ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ

-2-

ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਸਤੂਆਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

ਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਐਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਚਰਿੱਤਰ, ਜੇ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰੁਝਾਨ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਬਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਪ-ਪੱਧਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ, ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਪਹਿਲੂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬਚੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਦ੍ਰਿੜਸਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਧੀਕੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ

ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਕਥਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ

-3-

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਜਾਂ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੇ ਜੀਵ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਡੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਰਥਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਦੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ, ਜੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡਾ ਬਾਲ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਕਾਰਕ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਵੇਕਲੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੁਝਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੇਰੋਕ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਖਰਕਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਹਤਰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਲਈ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਏਗਾ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1958 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ 1918 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਐਕਟ VI (ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, , ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 21 ਮਾਰਚ, 1956 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

-4-

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ।

ਐਸ.ਐਨ. ਸੰਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ, ਜੇ.-ਇਸ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੋਸਾਇਟੀ ਮਈ, 1950 ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, 35 ਏਕੜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ, 1951 ਵਿੱਚ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1951 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੇ-ਆਊਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਰਚ, 1952 ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ, 1952 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ, 1953 ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ (ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ) ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਕਲੋਨੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਦਸੰਬਰ, 1953 ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਈ, 1954 ਵਿਚ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੂਨ, 1954 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਕਸਡ ਫਾਰਮਿੰਗ 29 ਜੂਨ, 1954 ਨੂੰ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਆਰਡਰ 23, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 47, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਜੇ ਕਿ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੂਟ ਮੁਦਈ-ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ

-5-

ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਲਾ ਟਾਈਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

- (1) ਕੀ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਕੋਲ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਹੈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 23, ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ?
- (3) ਕੀ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਇਕੱਲੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 21 ਮਾਰਚ, 1956 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ, ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 23 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲਾਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੰਬੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"47. ਬੰਦ ਕਰਨਾ।—ਜੇਕਰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ

ਜਿਸ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ, ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ। 500, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼

-6-

ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਅਤੇ 44 ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਜੋ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ "ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ" ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਬੇਕਾਬੂ ਅਤੇ ਬੇਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੇਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਵੀ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 46-ਏ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 43 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸੇਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 46-ਏ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੇਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 47 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਓਨੀ ਚੌੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਥੱਲੇ, ਹੇਠਾਂ, ਨੀਵਾਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕਾਲ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਏ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਧਾਰਾ 47 ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਨੂੰ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਲੈ ਕੇ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

-7-

ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ, ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਿਆਣਪ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 43 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ 28 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਲਾਥੇਰ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 7 ਦੇ ਹੁਕਮ, ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। . ਐਸ ਵੀ.ਬੇਦੀ , ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੀ.ਡਬਲਊ. ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਬਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਡੀ. 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਟਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਚਨਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਅਣਡਿੱਠੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੇਠਾਂ, ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ

-8-

ਹਨ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ, ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, 4 ਜੂਨ, 1954 ਨੂੰ। ਇਹ ਹੁਕਮ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐਚ.ਐਸ. ਲਾਬਰ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10 ਮਾਰਚ, 1950 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਹੇਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, 'ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 3, ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ; ਪੀ. 4, ਮਿਤੀ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਬਰ ਨੂੰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਹੈ; ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 5, ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1952, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਕੀਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਦ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਬਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੋਰਟਿਓਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੇਸਾਇਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੇਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਦੇਵੇਂ, ਸੇਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੇਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 3 (ਐਚ) (4) ਵਿੱਚ ਦਰਜ

-9-

"ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਣਾਅ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ 7 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ "ਜਨਰਲ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। "ਜਨਰਲ ਸੇਸਾਇਟੀ", ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3(h)(5) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਚਾਰ ਕਲਾਸਾਂ ਹਨ "ਰਿਸੋਰਸ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਲਿਮਟਿਡ-ਸੇਸਾਇਟੀ", "ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸੇਸਾਇਟੀ", "ਖਪਤਕਾਰ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਅਤੇ "ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੇਸਾਇਟੀ"। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ 30 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੀ, ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਜੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਸਾਇਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਜਨਰਲ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(h) ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਚਾਰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ 7 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਜਨਰਲ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ "ਜਨਰਲ ਸੇਸਾਇਟੀ" ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ

ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ "ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੱਕ "ਜਨਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਸਤੂਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ "ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

-10-

ਇਸ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮੇਜਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਕਲੋਨੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ (1) ਬੰਬਈ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ (2) ਅਤੇ ਚਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ:-

"ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਢੰਗ, ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਮਾਪਦੰਡ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ। ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ

ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਤਿਆ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਰ ਸਮਕਾਲੀ ਨਿਰੀਖਣਾਂ (ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 47 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪਵਿੱਤਰ ਮੈਕਸਿਮ ਐਂਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸਰਵਵਿਆਪਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ, ਦੁਬਾਰਾ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ, ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ

-11-

ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਆਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਰੁਝਾਨ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। . ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਤੱਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ, ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਪਹਿਲੂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਿਆਇਕ ਸੋਚ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ-ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਨਿਆਇਕ ਸੋਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਯਕੀਨੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ. ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ

ਆਪਣੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਿਛਲੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੰਦਭਾਗੇ ਸਿਆਸੀ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗਣਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੀ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ।

ਸਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਸਰਤ

-12-

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ- 1116 ਵਰਕਰ ਐਡ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਜਾਂ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਇਸਦੇ ਜੀਵ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੈਂਟਅੱਪ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਦੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਕਾਰਕ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਵੇਕਲੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੁਝਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੇਰੋਕ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੁਆਰਾ ਉਦਾਰਵਾਦੀ, ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼

-13-

ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਵੇ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਹੁਣੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਮਾਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 46-ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2., ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਭੱਗ ਲੰਘਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਲਈ ਕੁਝ ਸਤਹੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ

ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। , ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੁਦਈ-ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1064 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

-14-

ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ।

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Attul Pali

Translator

